

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 818/2021
29.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., Улица ... бр. ..., чији је пуномоћник Миладин Дабетић, адвокат у ..., против туженог ЈКП БЕОГРАДСКИ ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА Београд, Улица кнеза Милоша бр. 27, чији је пуномоћник Марко Милутиновић, адвокат у ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 88/20 од 22.05.2020. године, донео је у седници већа одржаној дана 29. јуна 2021. године, следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 88/20 од 22.05.2020. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду број П1 бр.2553/17 од 20.06.2019. године, одбијен је захтев тужиоца да се поништи као незаконито решење туженог бр. ... од 08.08.2017. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду број ... од 01.07.2002. године; одбијен је захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад; одбачена је тужба тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужени да га распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима, као недозвољена и обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 159.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 88/20 од 22.05.2020. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда, те су одбијени захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, која је учињена пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права.

Тужени је у одговору на ревизију оспорио основаност ревизијских навода тужиоца и предложио да се ревизија одбије, а накнаду трошкова ревизијског поступка је одређено тражио.

Испитујући побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), Врховни касациони суд је одлучио да ревизија тужиоца није основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Поред тога што је у ревизији указао на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 371. став 1. ЗПП, ревидент није посебно указао у чему се таква повреда састоји, односно која процесна одредба је повређена. Из ових разлога, такво позивање на битну повреду одредаба парничног поступка, као ревизијски разлог из члана 407. ЗПП, је без утицаја у ревизијском поступку приликом испитивања побијане другостепене пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању на ком су засноване нижестепене одлуке, тужилац је код туженог засновао радни однос на неодређено време 1990. године на пословима ..., за које је као услов предвиђен II степен стручне спреме, те је након што је туженом доставио диплому Народног универзитета „...“ о завршеном трећем разреду образовног профила – занимање ..., уговором о раду број ... од 01.07.2002. године засновао радни однос код туженог за рад на пословима ..., за који је као услов предвиђен III степен стручне спреме, с тим што је од 12.05.2011. године премештен на послове ..., затим 10.08.2011. године је распоређен да ради послове на ..., ..., а од 01.03.2012. године је радио на пословима ... . У поступку провере веродостојности тужиоачеве дипломе Министарство просвете, науке и технолошког развоја је дописом од 16.05.2017. године обавестило туженог да је увидом у записник просветног инспектора утврђено да тужиоачева диплома није веродостојна јавна исправа јер Народни Универзитет „...“ није регистрован за формално образовање III, IV и V степена стручне спреме. Тужени је упозорењем о постојању разлога за отказ уговора о раду од 03.07.2017. године тужиоца упозорио на постојање разлога за отказ уговора раду због повреде радне обавезе предвиђене одредбом члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду у вези са одредбом члана 14. став 1. алинеја 9. Уговора о раду, односно давања нетачних података од стране запосленог ако је то било од битног утицаја за доношење незаконите одлуке код послодавца, као и непоштовања радне дисциплине предвиђене чланом 179. став 3. тачка 6. и 8. Закона о раду. Тужилац се изјаснио на упозорење, у битном да је полагао испите и по завршетку школовања предао диплому туженом, а пошто је имао возачку дозволу Ц категорије премештен је на послове ..., те је у ... од 2012. године. Тужиоцу је решењем туженог бр. ... од 08.08.2017. године отказан уговор о раду број ... од 01.07.2002. године и сви закључени анекси уговора о раду због тога што је послодавцу доставио диплому о завршеном испиту образовног профила „...“, која није веродостојна јавна исправа, на основу којег је почев од 01.07.2002. године распоређен на послове за које је Правилником о организацији и систематизацији послова предвиђен трећи степен стручне спреме и тиме својом кривицом учинио повреду радне обавезе предвиђене чланом 179. став 2. тачка 5. Закона о раду у вези са одредбом члана 14. став 1. алинеја 9. Уговора о раду као и повреду радне дисциплине утврђене чланом 179. став 3. тачка 6. и 8. Закона о раду. У обраложењу решења о отказу

уговора о раду су наведени разлози који су садржани и у самом упозорењу које је претходило његовом доношењу. Одредбом члана 14. став 1. тачка 9. Уговора о раду од 01.07.2002. године одређено је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радне способности запосленог, његово понашање и потребе послодавца предвиђене одредбом члана 101. Закона о раду, као и у случајевима давања нетачних података од стране запосленог ако је то било од битног утицаја за доношење незаконите одлуке код послодавца.

На темељу наведених утврђених чињеница, нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев неоснован, да је решење чији поништај тужилац тражи законито из разлога што је тужилац извршио повреде радне обавезе које му се оспореним решењем о отказу уговора о раду стављају на терет, јер ни приликом закључења уговора о раду којим је 01.07.2002. године засновао радни однос, ни приликом закључења анекса уговора о раду туженог није обавестио о околностима које битно утичу на обављање послова на које је распоређен тим уговором и анексима, односно туженом је приложио диплому о завршеном трећем разреду образовног профила занимања инсталатер за коју је утврђено да није веродостојна јавна исправа, што је посебан отказни разлог код кога се не поставља питање психичког односа запосленог према акту предаје фалсификоване дипломе, већ искључиво питање законитости тако заснованог радног односа и не примењују се рокови застарелости. Указују на став изражен у одлуци Уставног суда Уж бр. 468/12 од 18.12.2014. године.

Ревизијом тужилац истиче да је одлучна чињеница за одлуку у овој правној ствари тренутак предаје спорне дипломе, и да је тренутак у ком се може учинити повреда радне дисциплине те врсте, према одредби Закона о раду из члана 179. став 3. тачка 6., тренутак заснивања радног односа. Даље, нису испуњени услови из одредбе члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду, јер прописује као услов кривицу запосленог за повреду радне обавезе. Међутим, тужилац није сачинио спорну диплому, исту није потписао и снабдео печатом Народног универзитета „...“, те је није употребљавао знајући да је кривоторена. Ревидент истиче да је за мањкавост дипломе сазнао у тренутку покретања поступка од стране туженог, у погледу њене веродостојности, те да је претходно било неопходно утврдити постојање тужиоачеве одговорности по питању сачињавања фалсификоване дипломе или њене употребе као праве. У ревизији се истиче и да се по питању застарелости не може применити правна квалификација о временски неограниченом праву послодавца да запосленом откаже уговор о раду, јер то није у складу са одредбама Закона о раду. Све и да се прописано чланом 15. Закона о раду може сматрати самосталним основом за отказ уговора о раду, такав основ везан је за тренутак заснивања радног односа, а не закључења уговора о раду.

Ревизијски наводи тужиоца нису основани.

Нижестепени судови су правилном применом материјалног права извели закључак да је тужбени захтев неоснован.

Уговором о раду број ... од 01.07.2002. године, који је отказан од стране туженог оспореним решењем, тужилац је засновао радни однос код туженог за рад на пословима ..., за које је као услов предвиђен III степен стручне спреме. Тужилац је дао

нетачне податке туженом у погледу услова за рад на радном месту за који заснива радни однос, односно дао је фалсификовану диплому о стручној спреми која је услов за рад на одређеном радном месту. Према томе, уговор је закључен на основу нетачних података датих од стране запосленог, који су били од битног утицаја за обављање послова за које је засновао радни однос тим уговором. Такав уговор не би био закључен да је послодавац знао да тужилац не испуњава услове за рад на одређеном радном месту. Ово стога што је одредбама члана 13. став 1. и 2. тада важећег Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 70/2001 и 73/2001) било прописано да радни однос може да се заснује са лицем које има општу здравствену способност, најмање 15 година живота и испуњава друге услове за рад на одређеним пословима, утврђене одговарајућим актом послодавца, који се тичу стручне спреме и других посебних услова за рад на тим пословима. Из тих разлога је и била посебно прописана обавеза запосленог, у члану 14. став 1. наведеног Закона о раду, да приликом заснивања радног односа, што закључење конкретног уговора о раду јесте, достави послодавцу документа којима доказује испуњеност услова за рад, у конкретном случају посебних услова који се тичу стручне спреме. На утврђени начин је испуњен посебан отказни разлог предвиђен наведеним Законом о раду у члану 14. став 3. и самим Уговором о раду, одредбом члана 14. став 1. тачка 9. да послодавац може да откаже уговор о раду. У време доношења оспореног решења важећим Законом о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017- одлука УС) у члану 179. став 3. тачка 6. конкретан разлог предвиђен је као непоштовање радне дисциплине, због чега послодавац може да откаже уговор о раду запосленом. Чланом 15. тачка 3. истог Закона о раду, прописано је да је запослени дужан да обавести послодавца о битним околностима које утичу или би могле да утичу на обављање послова утврђених уговором о раду.

Врховни касациони суд налази да је на утврђени начин у Закону о раду који је важио у време закључења уговора о раду и самим уговором о раду предвиђен посебан разлог за отказ уговора о раду од стране послодавца, који је у конкретном случају испуњен. Ни тада, а ни важећом одредбом Закона о раду није предвиђен посебан вољни, или психички однос запосленог према чињеници да је дао послодавцу неистинит, односно неверодостојан доказ о испуњавању услова за рад. Према томе, ревизијски наводи да тужилац није знао да је диплома неверодостојна, нису од значаја. Даље, за прописани *sui generis* отказни разлог закон није предвиђао рокове застарелости за отказ. То је и логично, јер је наступио разлог према коме сам уговор не би ни био закључен, те до радног односа не би ни дошло. Из истог разлога неприменљиво је ограничење из сада важећег Закона о раду, члан 184, према коме отказ уговора о раду из члана 179. став 2. послодавац може дати запосленом у року од шест месеци од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа, односно у року од годину дана од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа. Осим овога, у досадашњим пресудама Врховног суда и Врховног касационог суда изражено је становиште да је повреда радне дисциплине од стране запосленог на описани начин трајна, као и чињенице које су основ за давање отказа, те да до застарелости на тај начин не може да дође. Из наведеног су супротни ревизијски разлози неосновани.

На основу изложеног, те како не стоје ревизијски наводи тужиоца, Врховни касациони суд је применом члана 414. Закона о парничном поступку одбио ревизију тужиоца као неосновану и одлучио као у ставу првом изреке.

Ставом другим изреке, на основу одредбе из члана 165. став 1. Закона о парничном поступу одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији, јер са ревизијом није успео, а применом члана 153. Закона о парничном поступку и захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију, јер се не ради о трошковима потребним ради вођења парнице у смислу члана 154. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија,
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић